

Broedende Visdieven op het sluizencomplex in IJmuiden

Fred Cottaar

Inleiding

Fouragerende en rustende Visdieven in de omgeving van het sluizencomplex van IJmuiden zijn geen onbekend verschijnsel. Vooral tijdens voor- en najaarsstormen kunnen hier enige honderden vogels verblijven.

De exemplaren die hier in de zomer worden waargenomen zijn o.a. afkomstig uit kolonies bij Amsterdam (med. E. Maassen, d.m.v. ringaflezingen). Deze vogels foerageren vooral voor de kust en rond het sluizencomplex en rusten op het sluizencomplex.

In 1991 was het echter anders: toen werd op het sluizencomplex ook gebroed. In dit artikel wordt een overzicht gegeven van de gebeurtenissen in 1991 en wordt het terrein beschreven waarop gebroed werd.

Waarnemingen in 1991

In het voorjaar van 1991 bleven de Visdieven ongewoon lang op bepaalde delen van het sluizencomplex aanwezig. Dit was vooral het geval op een omheind stuk, dat door Rijkswaterstaat gebruikt wordt als opslagterrein. Op 26 mei zat een Visdief op het betreffende perceel erg vast op een bepaalde plek. Bij controle werd een nest gevonden met een ei. Omdat er meer Visdieven in de omgeving aanwezig waren zou het niet vreemd zijn als er zich hier meer paren gingen vestigen. Daarom werd contact opgenomen met Rijkswaterstaat om hen op de hoogte te brengen van de broedende Visdief en de kans op het ontstaan van een kolonie. Op 16 juni werden boven de kolonie tien alarmerende Visdieven waargenomen, waarvan twee met een visje. Bij controle werden twee nesten gevonden, maar vermoedelijk waren er drie tot vijf.

Op 17 juni werden de eerste pulli gezien. Vanaf deze tijd namen de aantallen nog meer toe. Op 29 juni werden bij controle van de kolonie 28 bezette nesten gevonden en minstens zeven kuiltjes. Op 3 juli werden ongeveer 100 exemplaren boven de kolonie gezien en op 6 juli ongeveer 300 rond de kolonie en werd een bijna vliegvlug jong opgemerkt. Op 19 juli werden minimaal drie pulli waargenomen van ongeveer een week oud en

veel adulten met visjes. Op 22 juli was er echter iets vreemd aan de hand: er werden maar twee Visdieven boven de kolonie aangetroffen en in de kolonie zelf was het opvallend stil. Op 27 juli werd de kolonie nogmaals gecontroleerd en toen bleek dat deze totaal verlaten was. Het enige dat gevonden werd waren enkele vleugeltjes van pulli en een aantal lege eieren. Van de eieren was opvallend dat er op de schaal twee kleine en een groter gat aanwezig waren. Vermoedelijk was hier dus een marterachtige aan het werk geweest (van Wijngaarden, 1972).

Opvallend tijdens één van de controles was dat sommige nesten met eieren veel nestmateriaal bevatten en dat andere nesten met eieren totaal geen nestmateriaal bevatten en alleen maar uit een uitgekrabd kuiltje bestonden. Ook werd in een nest een lichtblauw gespikkeld ei gevonden, in tegenstelling tot de meeste andere die een olijfbruinige kleur hadden met grijze en donkerbruine vlekken.

Opvallend waren later in het seizoen ook de grote aantallen Kokmeeuwen die rond de Visdiefkolonie verbleven.

Broedplaats

Het gebied waar werd gebroed bestond uit een met betonplaten en steengruis afgedekt terrein, waarop enige zandverstuiving plaatsgevonden had. Hierop was plantengroei ontstaan (vooral Slangekruid en Teunisbloem). Op het terrein waren enkele rijen tegels en enkele hopen blokken opgeslagen. Deze laatste zouden een prima verblijfplaats geweest kunnen zijn voor een marterachtige.

De kolonie was prima te bekijken vanaf een geasfalteerde weg welke langs het omheinde stuk terrein liep. Alleen bij controle van de nesten werd de kolonie betreden. Omdat het hek van het omheinde terrein altijd open stond werden echter ook wel eens andere personen en zelfs honden aangetroffen. Eenmaal reed ook een auto het terrein op. Dit soort onnodige verstoringen hadden voorkomen kunnen worden als het hek van het terrein gesloten zou zijn. Bij de melding aan Rijkswaterstaat van de betreffende kolonie had ik dan ook gevraagd of het hek gesloten zou kunnen worden. Dit is helaas niet gebeurd en onnodige verstoringen waren daarvan het gevolg.

Samenvatting en discussie

In 1991 ontstond op een terrein van Rijkswaterstaat op het sluizencomplex bij IJmuiden een kolonie Visdieven. De kolonie bestond uit 28-35 paar. Broedgevallen van Visdieven zijn vroe-

ger wel meer uit de omgeving van IJmuiden gemeld (Akkerman & Niesen, 1966), en wel op de dukdalven die nu in bezit zijn genomen door Zilvermeeuwen.

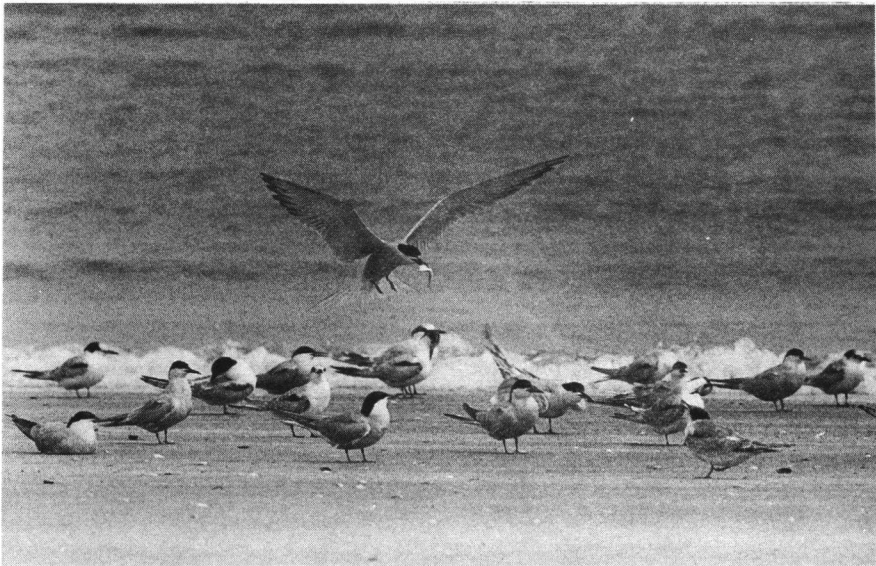
Dankwoord

Hierbij wil ik Rijkswaterstaat bedanken voor de verleende medewerking en Erik Maassen voor aanvullende gegevens.

Literatuur

- Akkerman, W.J. & F. Niesen, 1966. De vogels van Zuid-Kennemerland. Het Vogeljaar 14: 22-82.
- Wijngaarden, A. van, 1972. Elseviers Diersporengids. Amsterdam.

Fred Cottaar, Marsstraat 1, 2024 GA Haarlem.

Een adulte Visdief komt met een lekker Noordzeevisje aanvliegen om zijn ongeduldig in de bedelhouding wachtende jong (rechtsonder) te voeren. Foto: Piet Munsterman.